

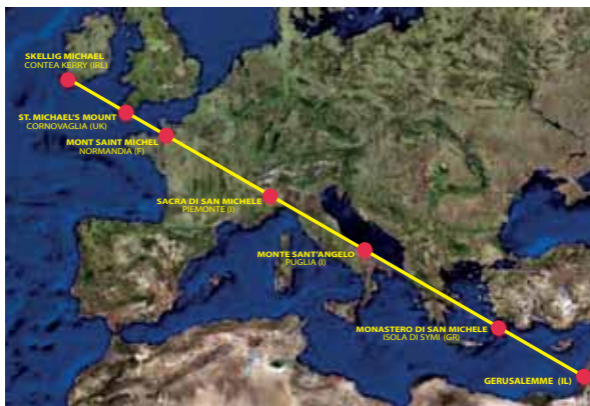

Sacra di San Michele

CULMINE VERTIGINOSAMENTE SANTO

C. Rebora

Biserica San Michele îmbrățișează vârful stâncos al muntelui Pirchiriano, care se înalță la 962 metri peste nivelul mării, la intrarea in Valle di Susa pe una dintre străzile care, deja din antichitate, făcea legătura dintre Italia si Europa nord-occidentală. Pirchiriano este unul dintre cele mai vechi lăcașuri de cult al Arhanghelului Mihail, este situat în centrul geografic dintre Sanctuarul muntelui Sant'Angelo în Puglia(Italia) și muntele Saint Michel în Normandia(Franta)

REFERINTE ISTORICE

Biserica, fondată la sfârșitul secolului X, cu donațiile lui Ugo Montboissier, bogat penitent francez, a fost construită deasupra și în jurul a trei mici capele care existau deja, dedicate Sfântului Mihail Arhanghel. În origine a fost o așezare religioasă, care a devenit spre secolul al XII-lea centru spiritual, cultural și loc sigur de primire pentru pelerini din toată Europa.

Începând cu secolul XIV, din motive economico-politice și administrative, a suferit o decădere progresivă care a culminat, în 1622, cu suprimarea mănăstirii.

În următoarele două secole, neglijența și jafurile, au distrus parțial edificiile. Salvarea s-a realizat cu Regele Carlo Alberto de Savoia care, în 1836 a chemat la biserică congregația religioasă fondată de marele sacerdot filozof Antonio Rosmini (Rovereto, 1798 – Stresa, 1855). Monumentul a devenit proprietatea Statului Italian în 1866. Preoții Rosminiani sunt și în prezent păstori, dar și promotori ai inițiativelor pentru conservare și valorizare a acestei biserici, proclamată în 1994 monument simbol al Regiunii Piemonte

TEMELIA ȘI INTRAREA

Sacra di San Michele este unul dintre cele mai mari complexuri arhitectonice și religioase din epoca romană în Europa, fruct al intervențiilor de construcție, demolări și extindere care au fost efectuate în decursul secolelor. Impunătoarea temelie (26 metri înălțime), ridicată în prima jumătate a secolului al XII-lea, susține partea orientală a bisericii cu trei abside în piatră verde. Poarta la intrare, supravegheată simbolic de lei sculpați pe capitelurile stâlpilor, este începutul călătoriei fizice și spirituale spre biserică.

SCARA MORTILOR

Este spațiul în care se evidențiază cel mai bine caracterul puternic al arhitecturii romane. În jurul pilastrului central, de mare importanță structurală, se deznoadă Scara Morții, loc în care sunt înmormântați călugării și binefăcătorii bisericii (urme de fresce sunt vizibile sub fereastra principală). Peretele deasupra stâncii, la dreapta pentru cine urcă, este una dintre părțile cele mai vechi din întregul complex: a fost construit pentru a sprijini capelele originare, succesiv înghițite de construcții și devenite spații subterane (se poate ajunge de pe o scară accesibilă în interiorul bisericii, pe partea dreaptă de la intrare)

PORTALUL ZODIACULUI

Așezat în vârful abruptei Scări a morților, este opera de cel mai mare preț artistic al mănăstirii. A fost realizată în primele decenii ale secolului XII de arhitectul și sculptor Maestru Nicolao și colaboratorii săi. Pe stâlpul din dreapta, pentru cine urcă, în partea spre scară, sunt sculptate semnele Zodiacului, iar pe cel din stânga alte șaisprezece constelații. Pe latul intern celor doi stâlpi, rafinate coarde de vița cuprind flori, animale și mici figuri umane, simbol al armoniei Creației. Capitellurile figurează persoane biblice (Cain și Abel, Sansone și Dalila) și subiecte tipice conografiei medievale (femei care alăptează șerpi, sirene...) simbol al păcatului.

ARCURILE CONTRAFORTURI

Trecut de Portalul Zodiacului, se ajunge în una dintre cele mai recente zone ale mănăstirii. Ultima rampă de scări și arcurile contraforturi neogotice, sunt fructul marilor lucrări de consolidare ale bisericii, începute la sfârșitul secolului XIX sub supravegherea arhitectului Alfredo d'Andrade. Scara monumentală a fost proiectată pe baza urmelor unei scări vechi vizibilă jos în dreapta; conduce la elegantul Portal roman al bisericii, format din coloane cu capiteluri floreal. Obloanele ușii, cadou oferit de Carlo Felice de Savoia în 1826, ne arată armele Sfântului Mihail Arhanghelul și diavolul sub formă de șarpe. Pe laturile portalului resturile unui portic din anii 400 cu mici arcuri gotice, peretele lateral sus în stânga, o lespede păgâna din epoca romană (I secol după Christos) la care, apoi, au fost adăugate simboluri creștine.

BISERICA

Realizată în două etape și modificată în cursul secolelor, este rezultatul cel mai grandios al ultimelor opere de restaurare care s-au terminat în 1937 cu reconstrucția bolții centrale încrucișate. Mărețele coloane care separă cele trei naosuri și cele 139 capiteluri care compun ornamentul dovedesc transformarea gusturilor stilistice – de la roman la gotic – în lungii ani ai construcției, din 1160 până în 1230 circa. Primei perioade îi aparțin prețioasele sculpturi care înrămează fereastra cea mare: Fecioara Maria, Arhanghelul Gabriel și cei patru profeți, în timp ce picturile care împodobesc pereții sunt, aproape toate, de la începutul secolului XVI. Partea din fundul bisericii – care aparținea unui edificiu mai vechi numit “Coro Vecchio” – găzduiește câteva picturi importante din secolele XVI și XVII. Dintre toate iese în relief opera pictorului piemontez Defendente Ferrari, “Il Trittico” (1520).

Marile sarcofage din piatră, așezate între naos și Corul Vechi, conțin rămășițele membrilor Casei Savoia, mutate în 1836 din Duomo di Torino, din voința Regelui Carlo Alberto.

RUINELE MANASTIRII SI

TURNUL FRUMOASEI ALDA

Din marile edificii, construite între secolele XII-XIV pentru a găzdui mai mult de 60 de călugări, rămân doar ruinele. S-a salvat, parțial, de distrugeri (seisme, incendii și jafuri) construcția din colț numită Turnul frumoasei Alda. Din ceea ce spune legenda, o frumoasă fată, pentru a fugi de soldați, s-ar fi aruncat de pe turnul mănăstirii ajungând jos teafără și nevătămată mulțumită intervenției îngerilor. Pentru orgoliu și bani a încercat o a doua oară să se arunce dar de data aceasta muri pe stâncile de jos.

Proaspetele lucrări pentru a consolida această parte a bisericii, au renovat o cisternă pentru a strânge apa de ploaie (se găsește în dreapta ieșind din ruine).

Traseul de vizitat se termina lângă mica pădure, zona de primire și de servicii pentru vizitatori.

MORMINTELE CALUGĂRIILOR

La 200 de metri de biserică, ruinele unei construcții romane octogonale, dedicată memoriei Sfântului Mormânt din Ierusalim (sfârșitul sec. XI)

A → Punct de vânzare bilete

B → Sală de conferințe

C → Toaleta

- 1 → **POARTA DE FIER** Intrarea în Curtea Sfântului Sanctuar
- 2 → **FORESTERIA** Clădire care adăpostea pelerinii (secolele XI-XII), astăzi sală de conferințe
- 3 → **TEMELIA SI INTRAREA** Construcție care susține absidele bisericii și culminează cu Loggia dei Viretti
- 4 → **SCARA MORȚILOR** Scară abruptă care face legătura dintre intrare și Portalul Zodiacului
- 5 → **PORTALUL ZODIACULUI** Operă a sculptorului Nicolao și meșteri locali (începutul secolului XII)
- 6 → **URCAREA IN BISERICĂ** Sub cele patru arcuri contraforturi, proiectate de Alfredo d'Andrade, câteva trepte conduc la intrarea în biserică (prima jumătate a secolului XII)
- 7 → **BISERICA** Internul din trei naosuri arată trecerea de la curentul roman, în zona absidelor, la cel gotic, în partea occidentală. Sunt păstrate opere realizate între secolele XII-XVII
- 8 → **ABSIDELE STRĂVECHI** Spații subterane, primul nucleu al cultului Sfântului Mihail, au fost transformate în încăperi funerare în secolul XIX (nu sunt accesibile)
- 9 → **CORUL VECHI** Spațiu de la începutul secolului XI; prezintă picturi murale și pe suport de lemn, printre care Il Trittico și Fecioara în tron, de Defendente Ferrari (începutul sec. XVI)
- 10 → **TERASA** Din Portalul Călugărilor (secolul XIII) se accesează terasa cu vedere la ruinele noii mănăstiri (secolul XII-XIV) **(10a)**; izolat, Turnul frumoasei Alda **(10b)**; în spate, clopotnița neterminată (secolul XIII)

PADRI ROSMINIANI
SACRA DI SAN MICHELE

Sacra di San Michele
Padri Rosminiani
10057 S. Ambrogio (TO) - Tel. +39 011.939130
info@sacradisanmichele.com
www.sacradisanmichele.com

